

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је члан 97. тачка б) Устава Републике Србије, према којој Република Србија уређује и обезбеђује јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања привредних и других делатности, тачка 9), према којој Република Србија уређује и обезбеђује одрживи развој, тачка 12) према којој Република Србија уређује и обезбеђује: развој Републике Србије, политику и мере за подстицање равномерног развоја појединих делова Републике Србије, укључујући и развој недовољно развијених подручја, као и тачка 17) према којој Република Србија уређује и обезбеђује и друге односе од интереса за Републику Србију.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Законом о ефикасном коришћењу енергије („Службени гласник РС”, број 25/13 – у даљем тексту: ЗЕКЕ) први пут је у правном систему Републике Србије регулисана област енергетске ефикасности и ефикасног коришћења енергије, дефинисани су механизми за спровођење политике енергетске ефикасности као стратешког опредељења Републике Србије. ЗЕКЕ је у време доношења усклађен са тада важећом регулативом ЕУ у овој области - Директивом 2006/32/ЕЗ о енергетској ефикасности у крајњој потрошњи и енергетским услугама, Директивом 2010/30/ЕУ о навођењу потрошње енергије и других ресурса код производа који утичу на потрошњу енергије путем означавања и стандардних информација о производу и Директивом 2010/31/ЕУ о енергетским својствима зграда.

Током осам година примене ЕКЕ, донета су три акциона плана за енергетску ефикасност Републике Србије (четврти је у изради) и преко 35 подзаконских аката неопходних за спровођење закона У овом периоду уочена је потреба да се неке одредбе унапреде а поједини институти поставе на сасвим другачији начин.

У периоду од доношења ЗЕКЕ регулатива ЕУ у области енергетске ефикасности великим делом је измењена у правцу повећања енергетске ефикасности и постизања већих уштеде енергије као важних елемената у борби против климатских промена, па се појавила потреба усклађивања са овим изменама. Главни важећи прописи ЕУ у области енергетске ефикасности које треба транспоновати кроз одредбе националних прописа из области енергетике су:

1) Директива 2012/27/ЕУ Европског парламента и Савета од 25. октобра 2012. о енергетској ефикасности (у даљем тексту: Директива о ЕЕ), која је заменила Директиву 2006/32/ЕЗ о енергетској ефикасности у крајњој потрошњи и енергетским услугама и која је у међувремену и сама претрпела бројне измене и допуне,

2) Директива 2010/31/ЕУ Европског парламента и Савета од 19. маја 2010. године о енергетској ефикасности зграда, која је претрпела измене и допуне,

3) Уредба (ЕУ) 2017/1369 Европског парламента и Савета од 04. јула 2017. године којом се успоставља оквир за означавање енергетске ефикасности и ставља ван снаге Директива 2010/30/ЕУ,

4) Уредба (ЕУ) 2020/740 Европског парламента и Савета од 25. маја 2020. године о означавању пнеуматика с обзиром на ефикасност потрошње горива и друге параметре и

5) Директива 2009/125/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. октобра 2009. године којом се успоставља општи оквир за утврђивање захтева еко-дизајна за производе који утичу на потрошњу енергије.

Нацртом закона је предвиђено да у основне акте којима се утврђује политика енергетске ефикасности, поред стратегије развоја енергетике Републике Србије и програма остваривања стратегије, спада интегрисани национални енергетски и климатски план (НЕКП). Овај акт се доноси у складу са законом којим се уређује област енергетике и са међународно прихваћеним обавезама а садржи обједињене циљеве за енергетску ефикасност, обновљиве изворе енергије и смањење емисија са ефектом стаклене баште. НЕКП у делу који се односи на енергетску ефикасност нарочито садржи индикативни циљ енергетске ефикасности, циљ кумулативне уштеде енергије, мере за њихово достизање, као и циљ енергетске ефикасности за зграде централне власти. Према прелазним одредбама Нацрта закона, израда и спровођење Акционог плана за енергетску ефикасност траје до краја 2021. године.

Нацртом закона предвиђа се да министар надлежан за послове енергетике прописује методологију за прорачун уштеда енергије, конверзионе факторе за прерачунавање између примарне и финалне енергије а уводи и обавезу РХМЗ да обезбеди податке потребне за прорачун степен дана како би се омогућили тачнији прорачуни и процене уштеда енергије. Предвиђена је и дигитализација извештавања о спроведеним мерама енергетске ефикасности кроз три базе података – МВП која служи за извештавање у оквиру НЕКП, као и база података СЕМИС и ИСЕМ које служе за извештавање у оквиру система енергетског менаџмента.

На основу ЗЕКЕ, 2014. године је успостављен Буџетски фонд за унапређење енергетске ефикасности (Буџетски фонд). У претходном периоду кроз активности Буџетског фонда уложена су средства у износу од 800 милиона РСД за реализацију пројеката унапређење енергетске ефикасности у 91 објекту у јединицама локалне самоуправе. Овај фонд представља Буџетску линију на разделу Министарства рударства и енергетике. Од 2019. године почело је прикупљање накнаде за енергетску ефикасност, па су средства за рад Буџетског фонда повећана са око 160 милиона динар годишње на око 500 милиона, а очекују се и већи приходи (до 9 милиона евра). Због тога је констатована потреба да се финансирање енергетске ефикасности уреди на одрживији начин па је у нацрту Закона уведена Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности (у даљем тексту: Управа) уместо Буџетског фонда, која ће бити основана као правно лице – орган у саставу Министарства рударства и енергетике. Очекује се да овакво решење омогући привлачење већих бесповратних средстава из ЕУ, билатералних донатора и мултилатералних фондова за борбу против климатских промена али и развојне кредите међународних финансијских институција.

Међу главним механизмима ЗЕКЕ је увео систем енергетског менаџмента (СЕМ) у оквиру којег је до сада идентификовано 138 обвезника СЕМ, од којих 51 обвезник из сектора индустрије и 80 обвезника из јединица локалних самоуправа (ЈЛС) са преко 20.000 становника. Успостављени су и обука и испит за енергетске менаџере и до сада су лиценцирана 332 енергетска менаџера.

Нацртом закона предвиђа се прецизније дефинисање обвезника СЕМ у јавном сектору, да би се омогућило доследно спровођење СЕМ у јавном сектору, а не само у јединицама локалне самоуправе; градске општине са преко 20.000 становника уводе се као нови обвезници СЕМ. Уместо досадашњег обавезног извештавања обвезника СЕМ у

штампаном облику, предвиђа се извештавање кроз базе података СЕМИС и ИСЕМ које су у међувремену развијене. Нацрт закона прописује и обавезу да се у базу ИСЕМ аутоматски уносе подаци о потрошњи енергије у објектима јавног сектора од стране снабдевача енергијом, које је до сада рађено спорадично, на добровољној бази.

Спровођење енергетских прегледа на основу ЗЕКЕ није заживело. Приликом рада на подзаконским актима у овој области констатовано да је потребно да се та материја у ЗЕКЕ уреди на другачији начин. Из тог разлога у Нацрту закона су предвиђене различите лиценце енергетских саветника у зависности од стручне спреме и стеченог радног искуства, као и да енергетске прегледе у зависности од врсте објеката на којима се спроводе обављају стручњаци различитог профила. У складу са Директивом о ЕЕ, предвиђена је и обавеза спровођења редовних енергетских прегледа у великим предузећима која су дефинисана у складу са законом којим се уређује област рачуноводства. У погледу спровођења енергетских прегледа, Нацртом закона предвиђено је да се прегледи врше у складу са динамиком дефинисаном подзаконским актом (до сада на 5 односно 10 година), а за велика предузећа најмање једном у четири године, као што је прописано Директивом о ЕЕ.

У складу са захтевима Директива 2010/31/ЕУ о енергетској ефикасности зграда, у члану 35. Нацрта закона предвиђена је обавеза да зграде у јавној својини са укупном корисном површином већом од 250 m² морају да имају сертификат о енергетским својствима зграде, у складу са прописима којима се уређује изградња објеката и енергетска сертификација зграда, као и обвеза да прва страна сертификата о енергетским својствима зграде која садржи енергетски разред буде изложена на уочљивом и за јавност јасно видљивом месту. Предвиђено је и да су инвеститор, продавац и закуподавац зграде или дела зграде дужни да ставе на увид потенцијалном купцу, односно закупу, сертификат о енергетским својствима зграде и да исти предају купцу или закупу приликом закључења уговора о продаји или закупу зграде или дела зграде. На овај начин се, поред преношења одредаба Директиве 2010/31/ЕУ, повећава свест о значају енергетске ефикасности зграда и доприноси се њиховој сертификацији а самим тим и подизању њихове енергетске ефикасности.

У складу са захтевима члана 5. Директиве о ЕЕ, у члану 36. Нацрту закона се уводи обавезна енергетска санација у зградама централне власти, при чему саниране зграде морају достићи својства која не могу бити нижа од минималних захтева који су прописани за енергетска својства зграда. Примена овог члана треба да да доведе до смањења потрошње енергије у зградама централне власти и допринесе смањеним издацима за енергију у јавном сектору, што све треба да послужи као добар пример за енергетску обнову у сектору зградарства.

Према Нацрту закона, у области контроле система за грејање и система за климатизацију зграда, системи за грејање у зградама чији је један од елемената котла, подлежу обавезној контроли ако је систем називне топлотне снаге 70 kW и више (до сада је праг био 20 kW), а системи за климатизацију подлежу обавезној контроли у случају номиналне расхладне снаге 70 kW и више (до сада веће од 12 kW). На овај начин ће прописана обавеза бити у складу са реалном потребом и могућношћу да се контрола врши. Приликом израде подзаконске регулативе сагледана је немогућност спровођења оваквих прегледа код индивидуалних корисника и процењено да није могуће спровести овакве контроле за постројења испод 50kW. У Нацрту закона је примењена гранична вредност као у измењеној Директиви 2010/31/ ЕУ о енергетској ефикасности зграда. Новина у складу са поменутом директивом је и да технички системи нестамбених зграда, са ефективном

номиналном снагом за грејање, односно климатизацију, већом од 290 kW, треба да буду опремљени системима за аутоматску регулацију и управљање, ако је то технички изводљиво и трошковно-оправдано, у ком случају се изузимају од обавезне контроле система за грејање и климатизацију. Примена ове одредбе предвиђена је почев од 2025. године.

У области уговора о енергетској услузи, на основу ЗЕКЕ и подзаконске регулативе до сада је од стране Комисије за јавно-приватно партнерство одобрено више од 40 пројеката унапређења енергетске ефикасности у јавном осветљењу по основу уговора о енергетском учинку. У циљу проширења праксе пружања енергетских услуга, Нацртом закона се уводи нова врста уговора - уговор о испоруци енергије који је у пракси чланица ЕУ имао успешну примену.

Циљ одредби које се односе на захтеве у вези са мерењем и наплатом стварно утрошене енергије, јесте да крајњи корисници на основу података о измереној потрошњи буду стимулирани да спроводе мере повећања енергетске ефикасности.

У Нацрту закона иновирани су и одредбе које се односе на захтеве у погледу енергетске ефикасности за нове и реконструисане енергетске објекте. С тим у вези за енергетске објекте који имају снагу 5 MW и више предвиђена је обавеза израда извештаја о термотехничким испитивањима којим се утврђује се да ли енергетски објекат у изведеном стању испуњава захтев о прописаној минималној енергетској ефикасности; овај извештај је услов за добијање употребне дозволе. На овај начин омогућиће се боља контрола спровођења захтева у погледу енергетске ефикасности код енергетских објеката већих капацитета код којих су ефекти унапређења енергетске ефикасности код њих највећи.

У Нацрту закона на нов начин су дефинисане одредбе у погледу захтева енергетске ефикасности у поступку јавних набавки, у оквиру усклађивања са Директивом о ЕЕ. На овај начин је омогућено да се побољша енергетска ефикасност производа који се стављају на тржиште Републике Србије кроз поступке јавних набавки, као и енергетска ефикасност зграда које се набављају у јавном сектору.

У Нацрту закона иновирани су и одредбе које се односе на праћење уштеда енергије у друмском саобраћају тако што је дефинисано да се уштеде прате преко индикаторе потрошње енергије, при чему се у сарадњи са министарством надлежним за унутрашње послове прописује начин прибављања података потребних за прорачун индикатора.

У претходном периоду није почела примена захтева еко-дизајна за производе који утичу на потрошњу енергије из разлога што правни основ за доношење подзаконских аката у овој области у ЗЕКЕ није довољно прецизно формулисан, па су одредбе које се односе на захтеве у погледу еко-дизајна у Нацрту закона у том смислу иновирани. Такође су унапређене одредбе које се односе на означавање енергетске ефикасности производа који утичу на потрошњу енергије, у складу са важећом регулативом ЕУ, а као новина уведени захтеви у погледу означавања енергетске ефикасности пнеуматика.

У циљу раздвајања области у енергетици на више закона, ради прецизнијег разграничења улога и обавеза у примени законских прописа, одредбе које се односе на високоефикасну комбиновану производњу електричне и топлотне енергије пренете су из Закона о енергетици у Нацрт закона. Због тога је сада у Нацрту закона прописано стицање статуса повлашћеног произвођача за електрану, односно део електране која производи енергију из високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије, као и гаранција порекла за електричну енергију произведену из високоефикасне когенерација. Предвиђају се финансијски и нефинансијски подстицаји за високоефикасну комбиновану

производњу електричне и топлотне енергије: У финансијске подстицаје спадају: подстицаји кроз систем тржишних премија, подстицаји кроз систем фид-ин тарифа и подстицаји које додељује Управа. Нефинансијски подстицаји обухватају: приступ систему за високоефикасну когенерацију и поједине учеснике на тржишту енергије, услове за прикључење високоефикасне когенерације, гаранције порекла за високоефикасну когенерацију. Финансијске подстицаје могу добити произвођачи електричне енергије у: микро-когенерацији, малој когенерацији и високоефикасној когенерацији инсталисане снаге 500 kW_e и више до 10 MW_e. Фид-ин тарифу имају могућност да добију произвођачи електричне енергије у малој когенерацији и произвођачи електричне енергије у микро-когенерацијској јединици, а право на тржишну премију могу стећи произвођачи електричне енергије у високоефикасној когенерацији инсталисане снаге 500 kW_e и више до 10 MW_e. Основни разлог за промену модела финансијског подстицаја за високоефикасну когенерацију инсталисане снаге 500 kW_e и више до 10 MW_e у односу на тренутно важећу регулативу је конкретнији и транспарентнији начин доделе подстицаја, који је такође и у мањем обиму него у претходном периоду, што ће утицати на ниво накнаде за подстицајне мере за повлашћене произвођаче електричне енергије, донет на основу закона којим се уређује област обновљивих извора енергије.

Министарство је у претходном периоду припремило Нацрт закона о изменама и допунама Закона о ефикасном коришћењу енергије, који је прошао јавну расправу почетком 2019. године и на који су прибављена позитивна мишљења надлежних органа у првој половини 2020. године. Поменути нацртом закона поправљена су постојећа решења ЗЕКЕ и извршено делимично усклађивање са важећим правним оквиром ЕУ у области енергетске ефикасности, нарочито у области еко-дизајна производа који утичу на потрошњу енергије.

С обзиром на значајне измене ЕУ регулативе у области енергетске ефикасности које су у међувремену ступиле на снагу, у оквиру Пројекта ИПА14 „Техничка помоћ Министарству рударства и енергетике за спровођење новог Закона о енергетици, Националног акционог плана за енергетску ефикасност и Директиве о обновљивим изворима енергије” полазећи од претходно припремљених измена и допуна ЗЕКЕ, урађен је нацрт овог закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Нацрт закона има укупно шеснаест глава, и то: I. Основне одредбе, II. Политика енергетске ефикасности, III. Систем енергетског менаџмента и енергетски преглед, IV. Енергетска ефикасност зграда, V. Контрола система за грејање, односно климатизацију зграде, VI. Енергетске услуге, VII. Енергетска ефикасност обављања енергетских делатности и код крајњих купаца, VIII. Енергетска ефикасност енергетских објеката, IX. Обавезе корисника јавних средстава, X. Уштеде енергије у друмском саобраћају, XI. Енергетско означавање и захтеви у погледу еко-дизајна, XII. Финансирање, подстицајне и друге мере ефикасног коришћења енергије, XIII. Подстицаји за високоефикасну когенерацију и поједине учеснике на тржишту енергије, XIV. Административне процедуре, XV. Надзор, XVI. Казнене одредбе и XVII. Прелазне и завршне одредбе.

Глава I. Нацрта закона под називом: Основне одредбе, састоји се од чл. 1-3, који се односе на: предмет и циљ Нацрта закона, као и на дефинисање израза који се користе у Нацрту закона.

Предмет Нацрта закона утврђен је у члану 1. и изражен углавном кроз називе глава Нацрта закона.

Циљ Нацрта закона утврђен чланом 2. као стварање услова ефикасно коришћење енергије и унапређење енергетске ефикасности. На тај начин се доприноси остваривању уштеда енергије, сигурности снабдевања енергијом, смањењу утицаја енергетског сектора на животну средину и климатске промене, одрживом коришћењу природних и других ресурса, повећању конкурентности привреде, побољшању услова за економски развој и смањењу енергетског сиромаштва.

У члану 3. Нацрта закона наведено је значење 76 израза који се користе у Нацрту закона. Многи од ових израза су прецизирани и усклађени са регулативом ЕУ, а поједини су преузети из других закона.

Поједини изрази појашњавају основне појмове везане за енергију и енергетску ефикасност, као што су: „енергетска ефикасност“, „енергија“, „ефикасно коришћење енергије“, „крајњи купац“, „нето потрошња финалне енергије“, „специфична потрошња енергије“, „топлотна енергија“, „енергетско сиромаштво“, или инструменте/алате којима се остварује енергетска политика у области енергетске ефикасности, као што су: „мере политике енергетске ефикасности“, „мере енергетске ефикасности“, и „побољшање енергетске ефикасности“.

Група израза као што су „годишњи извештај о остваривању циљева уштеде енергије“, „енергетски менаџер“, „енергетски преглед“, „енергетски саветник“, „извештај о енергетском прегледу“, „план енергетске ефикасности“ и „програм енергетске ефикасности“ појашњавају појмове у области система енергетског менаџмента.

Дефинисани су нови изрази који описују информативне системе којима се остварује праћење остваривања уштеда енергије - „MVP (Monitoring And Verification Platform)“ и праћење потрошње енергије: „СЕМИС“ и „ИСЕМ“.

Један број израза односи се на означавања производа који утичу на потрошњу енергије ради одређивања класе енергетске ефикасности и укључивање аспеката животне средине у пројектовање и конструкцију производа, као што су: „еко-дизајн“, „енергетска ознака“, „испорука производа на тржиште“, „испоручилац производа“, „заступник“, „купац производа“, „листа са подацима“, „модел“, „продавац“, „производ“, „произвођач“, „пуштање у рад“, „рекласирана ознака“, и „стављање на тржиште“. Поједини од ових израза су истовремено и предмет закона којим се уређује област техничких захтева за производе и оцењивање усаглашености али су у Нацрту закона прилагођени за потребе уређивања енергетског означавања и еко-дизајна.

Енергетске услуге, као једна од мера политике енергетске ефикасности су објашњене следећим изразима: „енергетска услуга“, „пружалац енергетске услуге“. Такође, једна од мера политике енергетске ефикасности је подстицање високоефикасне когенерације, из које области су следећи изрази: „високоефикасна когенерација“, „когенерацијска јединица“, „комбинована производња топлотне и електричне енергије (когенерација)“ и „микро-когенерацијска јединица“. Подстицање енергетске ефикасности у зградама, а посебно у јавним зградама, као и у техничким системима зграда, у које спадају системи за грејање и климатизацију је такође мера политике енергетске ефикасности која је објашњена следећим изразима: „део зграде“, „енергетска санација зграде“, „зграда“, „зграда приближно нулте

потрошње енергије“, „зграде централне власти“, „јавна зграда“, „корисници јавних средстава“, „котао“, „реконструкција“, „систем за грејање“, „систем за климатизацију“, „технички систем зграде“, „укупна нето површина зграде или дела зграде“, „топлотна пумпа“. Већина ових израза има свој извор у важећем Закону, као и у законима којима се уређује планирање и изградња, јавна својина, буџетски систем, становање и одржавање зграда. Блиско повезана са енергетском ефикасношћу у зградарству је област везана за потрошњу топлотне енергије, која је уређена и законом којим се уређује област енергетике а у Нацрту закона је ближе објашњена изразима као што су: „дистрибуција топлотне енергије“, „потрошна топла вода“, „систем даљинског грејања/хлађења, топлотна енергија“. Потпуно нови изрази су нови учесници на тржишту енергије као што су „агрегатори“, „купци-произвођачи“, као и „одзив потрошње“ чије увођење је повезано са регулисањем активности потрошача енергије којима се повећава енергетска ефикасност и функционисање енергетских система, а највише система за дистрибуцију електричне енергије. Такође за ове учеснике на тржишту енергије се везују и појмови који се односе на системе за пренос, транспорт или дистрибуцију електричне енергије и природног гаса, као што су: „напредни мерни систем („*smart metering system*“)“ и „напредни мерни уређај („*smart measuring device*“)“, који имају свој извор у закону којим се уређује област енергетике.

Остали изрази који се користе у Нацрту закона имају значење одређено законом којим се уређује област енергетике.

Глава II. Нацрта закона под називом: Политика енергетске ефикасности, обухвата чл. 4-9. Нацрта закона. Члан 4. односи се на основне акте којима се утврђује политика енергетске ефикасности у које спадају: Стратегија развоја енергетике Републике Србије, Програм остваривања стратегије и Интегрисани национални енергетски и климатски план (НЕКП); ови акти уређени су законом којим се уређује област енергетике. Предвиђено је да се други стратешки и плански документи републичких органа који доприносе спровођењу политике енергетске ефикасности доносе уз сагласност министарства надлежног за послове енергетике. НЕКП у делу који се односи на енергетску ефикасност нарочито садржи индикативни циљ енергетске ефикасности, циљ кумулативне уштеде енергије, мере за њихово достизање, као и циљ енергетске ефикасности за зграде централне власти. Члан 7. посвећен је циљевима енергетске ефикасности, члан 8. праћењу остваривању циљева (пored осталог прописује се обавеза достављања података потребних за праћење остваривања циљева енергетске ефикасности), а у члану 9. реч је о методологијама и елементима који се користе за прорачун уштеда енергије. Овим чланом прописана је обавеза за Републички хидрометеоролошки завод, јавна предузећа и установе, који за своје потребе мере температуру спољашњег ваздуха, да податке о сатним читавањима температуре са својих метеоролошких станица уносе у информациони систем ИСЕМ за потребе обрачуна броја степен дана, како би се боље пратили ефекти мера енергетске ефикасности.

Глава III. Нацрта закона под називом: Систем енергетског менаџмента и енергетски преглед, садржи чл. 10-34. Нацрта закона. Субјекти система енергетског менаџмента, према члану 10. чине: Влада, Министарство, обвезници система енергетског менаџмента, енергетски менаџери и енергетски саветници. Чланом 11. утврђена су овлашћења Владе да доноси прописе у области ефикасног коришћења енергије. У члану 12.

наведена су овлашћења министарства надлежног за послове енергетике, као кључног органа у оквиру функционисања система, од којих су најважнија да: прикупља и анализира годишње извештаје о остваривању циљева уштеде енергије обвезника система, управља информационам системима за праћење уштеда, овлашћује организацију за обуку енергетских менаџера и саветника за обављање послова обуке, издаје лиценце овим лицима и друго. У члану 13. обвезници система подељени су у обвезнике који су привредна друштва и јавна предузећа и обвезнике из јавног сектора. У члану 14. наведене су обавезе обвезника система да прате и анализирају све видове своје потрошње енергије, воде о тој потрошњи редовну и тачну евиденцију, утврђује циљеве енергетске ефикасности у оквиру својих послова и доноси и на захтев доставља Министарству планска акта енергетске ефикасности, именује потребан број енергетских менаџера, доноси интерни акт којим ће бити уређена структура задужених и одговорних лица за реализацију циљева енергетског менаџмента, спроводи мере енергетске ефикасности наведене у програму, односно плану, обезбеђују спровођење енергетских прегледа у роковима предвиђеним позадконским актом и друго. Влада утврђује годишње планиране циљеве уштеда енергије за обвезнике система, а министар прописује начин прорачуна годишње потрошње енергије (члан 15.). Обвезници система су дужни да достављају Министарству годишњи извештај о остваривању циљева уштеде енергије (члан 16.).

Планска акта енергетске ефикасности Обвезника уређена су у чл. 17-19. Нацрта закона. Програм енергетске ефикасности доноси јединица локалне самоуправе на период од три године и у њему утврђује конкретне мере енергетске ефикасности које ће спровести у том периоду (члан 17.). Други обвезници система (осим јединице локалне самоуправе) такође доносе програм енергетске ефикасности на период од три године (члан 18.). Паном енергетске ефикасности мере енергетске ефикасности конкретизују за период од једне године (члан 19.).

Остале одредбе Поглавља III. (чл. 20 – 34.) односе се на енергетског менаџера и енергетског саветника и вршење енергетског прегледа. Чланом 20. утврђено је ко може бити енергетски менаџер и које послове обавља. Члан 21. односи се на именовање енергетског менаџера са посебним елементима који се односе на енергетске менаџере које именују јединице локалне самоуправе. Чланом 22. утврђено је да је енергетски саветник физичко лице које има лиценцу енергетског саветника и које може да спроводи енергетски преглед. У члану 23. наведен је и правни основ према којем министар ближе прописује минималне критеријуме спровођења енергетског прегледа. Предвиђене су три категорије енергетског прегледа: за област индустријске енергетике, енергетике зграда и јавног сектора; прописано је да енергетске прегледе за обвезнике система и велика предузећа врше правно лице или предузетник који испуњавају услове који се односи на број и одговарајућу лиценцу ангажованих енергетских саветника који спроводе преглед. Обвезници система дужни су да извештавају Министарство о извршеним енергетским прегледима.

Садржина извештаја о спроведеном енергетском прегледу утврђена је у члану 24; министар ближе прописује садржину извештаја о спроведеном енергетском прегледу, према категоријама енергетског прегледа. С обзиром на чињеницу да енергетски саветник обавља активност која је високо стручна и за коју је потребна независност у односу на корисника енергетског прегледа како би исти преглед био урађен објективно, чланом 25. прописане су одредбе о сукобу интереса енергетског саветника.

Да би квалификовано могли да обављају своје послове, енергетски менаџери и енергетски саветници треба да буду обучени и лиценцирани. Организација за обуку

енергетских менаџера и енергетских саветника мора да испуњава услове који се односе на кадровску оспособљеност, техничку опремљеност и простор у коме се обавља обука и мора да буде овлашћена од стране министра за спровођење обуке (члан 26.). Обука се спроводи према категоријама енергетских менаџера и енергетских саветника на основу програма теоријске и практичне обуке који утврђује министар (члан 27.). Енергетски менаџер и енергетски саветник да би могли да поднесу захтев за добијање лиценце треба да положи испит. У чл. 28 и 29. наведени су услови за полагање испита. Врсте испита за енергетског менаџера и енергетског саветника, као и начин спровођења испита регулисани су чланом 30. Испит се полаже пред комисијом коју образује Министар, полагање испита организује Организација за обуку, а Министарство издаје уверење о положеном испиту. Услови за издавање лиценце енергетском менаџеру и разлози за одузимање лиценце прописани су у чл. 31. и 32, а услови за издавање лиценце енергетском саветнику и разлози за одузимање лиценце у чл. 33. и 34.

Глава IV. Нацрта закона под називом: Енергетска ефикасност зграда, кроз чл. 35-37. усклађена је са директивама 2012/27/ЕУ и 2010/31/ЕУ. Чланом 35. је у складу са одредбама Директиве 2010/31/ЕУ прописана обавеза за зграде у јавној својини са укупном корисном површином већом од 250 m² које користе органи државне управе и други органи и организације јавног сектора као и јавне службе да имају сертификат о енергетским својствима. Ова обавеза остварује се у складу са прописима из области изградње и енергетске сертификације зграда. У члану 36, у складу са обавезом из члана 5. Директиве 2012/27/ЕУ утврђена је обавеза енергетске санације зграда централне власти, која треба да се врши у одређеном проценту сваке године. Списак зграда централне власти које ће бити предмет енергетске санације утврђује се закључком Владе, као и план санације. У члану 37. утврђене су обавезе инвеститора у нове зграде у погледу опремљености уређајима за регулацију и мерење предате количине топлотне енергије, а где постоји и потрошне топле воде на начин да се могућност регулације и мерења предате количине топлотне енергије мери за сваки део зграде и на сваком грејном телу.

Глава V. Нацрта закона, под називом: Контрола система за грејање, односно климатизацију зграде, обухвата чл. 38 – 42. и представља усклађивање са одредбама чланова 14 и 15. Директиве 2010/31/ЕУ. У члану 38. је утврђена обавеза да технички системи нестамбених зграда, чија је ефективна номинална снага система за грејање, односно климатизацију веће од 290 kW, морају бити опремљени системима за аутоматску регулацију и управљање, ако је то технички изводљиво и трошковно-оправдано. Методолошки оквир за процењивање трошковне оправданости прописује Министар; ова одредба се примењује од 2025. године, како је то утврђено и за државе чланице ЕУ. Обавеза контроле рада система за грејање и система за климатизацију зграде (чл. 39-40.) прописане су за власнике, односно кориснике објеката у којима постоје овакви системи топлотне/расхладне снаге 70 kW и веће. Контролу рада ових система обавља овлашћено лице, с тим што Министар прописује садржај, начин и рокови вршења контроле, као и облик и садржај извештаја о извршеној контроли. Министар води и регистар извештаја о извршеној контроли. Такође, Министар издаје овлашћење за обављање контроле система за грејање или климатизацију зграде, ако су испуњени прописани услови. Министарство води јавни регистар лица овлашћених за вршење контроле (члан 41.) Чланом 42. прописани су рокови за достављање извештаја о извршеној контроли.

Глава VI. Нацрта закона, под називом: Енергетске услуге, обухвата чл. 43 - 47.
Чланом 43. дате су опште одредбе о уговору о енергетској услузи: да се закључује у писаној форми, које су врсте тог уговора постоје и које активности може обухватати. Ова мера политике енергетске ефикасности, за коју је у ЕУ постојало велико очекивање да ће дати значајне резултате у погледу примене мера енергетске ефикасности коју би спроводила стручна лица, није у свим државама чланицама имало исте ефекте, те је из тог разлога у Директиви 2012/27/ЕУ, у члану којим се уређује овај институт, дат нагласак на подизању свести у подстицању спровођења ових услуга обавештавањем јавности о њиховом значају и о пружаоцима услуга. Из тог разлога је чланом 44. постављен основ за успостављање јавне евиденције пружалаца енергетских услуга коју води Привредна комора Србије. Овим чланом прописан је садржај јавне евиденције и уређен поступак уписа. Успостављање ове евиденције има за циљ да учини јавно доступним информације о пружаоцима енергетске услуге и о њиховим референцама које ће се прибављати од корисника услуга код којих је завршена фаза имплементације конкретне јавне услуге. Упис у евиденцију је на добровољној бази. Пружаоци енергетске услуге могу ажурирати податке који се о њима налазе у евиденцији. Врсте уговора (уговор о енергетском учинку и уговор о ефикасној испоруци енергије) и њихови битни елементи наведени су у чл. 45. и 46. Чланом 47. утврђено је да се уговор о енергетској услузи сматра јавним уговором у случају када се енергетска услуга финансира средствима Управе или су њени корисници - корисници јавних средстава. Министар ближе прописује обавезне елементе, облик и структуру уговора када је уговор о енергетској услузи јавни уговор. Министар прописује ближе услове, у погледу енергетске ефикасности зграде на коју се уговор о енергетској услузи односи и друге услове под којима се може уговорати испорука топлотне енергије за кориснике јавних средстава.

Глава VII. Нацрта закона под називом: Енергетска ефикасност обављања енергетских делатности и код крајњих купаца, обухвата чл. 48 – 53. Одредбама ове главе прописана је обавеза смањења губитака енергије енергетских субјеката који обављају енергетске делатности преноса, транспорта и дистрибуције електричне енергије и природног гаса и поступак контроле смањења тих губитака, те да трошкови губитака изнад оправданих вредности не могу бити узети у обзир приликом утврђивања цене приступа овим системима (члан 48.).

Ради тачнијег мерења потрошње крајњих купаца електричне енергије и природног гаса и утврђивања података о губицима енергије у систему, оператори система за пренос, транспорт и дистрибуцију електричне енергије и природног гаса дужни су да уграђују адекватне уређаје за мерење електричне енергије и природног гаса. Обавезе ових оператора система у погледу набавке и уградње уређаја за мерење испоручене електричне енергије и природног гаса на новим и реконструисаним прикључцима, као и у другим случајевима у којима оператор треба да постави уређај одређеног квалитета који би могао да пружи потребне податке крајњим купцима о њиховој потрошњи енергије, утврђене су у члану 49.

Да би се цена приступа системима за пренос, транспорт и дистрибуцију електричне енергије и природног гаса могла смањити због постигнуте уштеде смањењем трошкова система због примене мера енергетске ефикасности на страни потрошње, чланом 50. се обавезује Агенција за енергетику да угради одговарајуће механизме у методологије за утврђивање цена приступа систему. Такође, ове методологије треба да уважавају ефекте

развоја дистрибуиране производње електричне енергије у близини потрошње и да омогуће свим корисницима преносног и дистрибутивног система за електричну енергију, равноправно учешће на балансном тржишту и тржишту помоћних услуга, што представља усклађивање са одредбама Директиве о ЕЕ.

Обавезе дистрибутера топлотне енергије у погледу повећања енергетске ефикасности која ће се остварити на начин да се крајњим купцима пруже што тачнији подаци о утрошку топлотне енергије и управљање потрошњом топлотном енергијом, уређене су чланом 51. Нацрта закона. Овим чланом успостављене су разлике између постојећих ситуација када су крајњи купци прикључени на систем за дистрибуцију топлотне енергије или када се тек прикључују на овај систем, с обзиром на чињеницу да је примена раздвајања мерила испоручене топлотне енергије различито трошковно-оправдана у различитим случајевима. Због тога је у ове одредбе уведена процена трошковно-оправданости чији методолошки оквир ће прописати Министар на основу члана 38. став 3. Нацрта закона. У истом циљу је и са истим ограничењима прописано да уређаји за мерење треба да имају функцију аутоматског читавања података. Ако је испорука топлотне енергије повезана са испоруком потрошне топле воде, описане обавезе дистрибутера топлотне енергије се односе и на тај случај.

Као и у области електричне енергије, у области топлотне енергије цена снабдевања топлотном енергијом крајњих купаца, треба да буде на одређени начин регулисана и обрачуната у складу са методологијом за одређивање цене снабдевања крајњег купца топлотном енергијом, донетом у складу са законом којим се уређује област енергетике, уз сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе (члан 52.).

Један од кључних елемената управљања потрошњом крајњих купаца је потпуна информација о потрошњи енергије, која може бити упоредива са потрошњом у претходним периодима. Због тога је чланом 53. Нацрта закона утврђен садржај рачуна за испоручену енергију за сваки обрачунски период, који снабдевачи електричном енергијом, природним гасом или топлотном енергијом, треба да испоставе крајњим купцима. Ове одредбе се сходно примењују и на испостављање рачуна за воду, а где постоји и потрошну топлу воду. Крајњи купци имају право и да добију рачун у електронском облику да би лакше обрачунали своју потрошњу енергије и упоредили је са претходним периодима. Такође, овим чланом је, ради праћења потрошње енергије, прописано да су снабдевачи електричном енергијом, топлотном енергијом, природним гасом и лица која испостављају рачун за воду, дужни да податке о мерењу, потрошњи и трошковима за испоручену електричну енергију, топлотну енергију, природни гас и/или воду у јавним зградама, односно у јавном осветљењу, уносе једном месечно у ИСЕМ.

Глава VIII. Нацрта закона под називом: Енергетска ефикасност енергетских објеката, садржи чл. 54 – 57. Иако своју садржиону црпе из одредаба члана 14. Директиве 2012/27/ЕУ, ове одредбе Нацрта закона су и самосвојне, јер се примењују на шири спектар субјеката, а проширена је и садржина обавеза. Чланом 54. прописано је да минималне захтеве у погледу енергетске ефикасности морају испуњавати следећи енергетски објекти: постројења за производњу електричне енергије, топлотне енергије, за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије, која имају снагу 1 MW и више, која као гориво користе фосилна горива и/или биомасу и служе за обављање енергетске делатности или у индустрији, као и системи и делови система за пренос и дистрибуцију електричне енергије, за дистрибуцију топлотне енергије. Енергетска ефикасност енергетских објеката доказује

се на основу израђеног елабората о енергетској ефикасности. Чланом 55. прописано је обавеза израде елабората о енергетској ефикасности, као и случајеви када поменути елаборат мора садржати техно-економску анализу у случају комбиноване производње топлотне и електричне енергије. Према члану 56, елаборат о енергетској ефикасности израђује правно лице или предузетник који израђује техничку документацију за изградњу/реконструкцију енергетског објекта. Чланом 57. утврђено је за које објекте и када се израђује извештај о термо-техничким испитивањима, који израђује тело за оцењивање усаглашености акредитовано у складу са законом којим се уређује област акредитације. Министар прописује врсту испитивања за утврђивање степена корисности из извештаја о термотехничким испитивањима за нова или реконструисана постројења.

Глава IX. Нацрта закона под називом: Обавезе корисника јавних средстава, уређена је у чл 58 – 60. Чланом 58. предвиђено је да су сви корисници јавних средстава, дужни да предузимају појединачне мере енергетске ефикасности у објектима које они користе односно, у оквиру обављања својих надлежности и делатности, спроводећи пре свега економски оправдане мере енергетске ефикасности које стварају највеће енергетске уштеде у најкраћем временском периоду. Члан 59. односи се на захтеве у погледу енергетске ефикасности у поступку јавне набавке добара и услуга, тако што приликом набавке производа предност имају производи који имају највишу класу енергетске ефикасности, у мери у којој је то трошковно исплативо, економски оправдано, одрживо у ширем смислу, технички изводљиво и обезбеђује довољну конкурентност. Члан 60. на захтеве када корисници јавних средстава купују или узимају у закуп зграде или делове зграда.

Глава X. Нацрта закона под називом: Уштеде енергије у друмском саобраћају, уређена је чланом 66. Нацрта закона. У циљу праћења уштеда енергије у друмском саобраћају од стране Министарства, Министар ће прописати методологију за прорачун индикатора потрошње енергије у друмском саобраћају. Министарство надлежно за унутрашње послове у оквиру централног информационог система који обезбеђује Агенција за безбедност саобраћаја треба да омогући Министарству приступ подацима који су потребни за прорачун поменутих индикатора. Министар уз сагласност министра надлежног за унутрашње послове, прописује врсту поменутих података и начин на који Министарство приступа тим подацима.

Глава XI. Нацрта закона, под називом: Енергетско означавање и захтеви у погледу еко-дизајна садржи чл. 62.-66. У поменутих члановима, у складу са Директива 2009/125/ЕЗ о еко-дизајну, Уредбом (ЕУ) 2017/1369 о енергетском означавању и Уредбом (ЕУ) 2020/740 о означавању пнеуматика наводи се правни основ за доношење техничких прописа из области енергетског означавања производа (чл. 62. и 63.), означавања пнеуматика (члан 64.) и еко-дизајна (члан 65.). Производи који утичу на потрошњу енергије, као и пнеуматици, за које су посебним прописима у складу са законом прописани посебни захтеви у погледу енергетског означавања и еко-дизајна могу се ставити на тржиште само ако испуњавају те захтеве.

Глава XII. Нацрта закона, под називом XII. Финансирање, подстицајне и друге мере ефикасног коришћења енергије обухвата чл. 67-76. и има два одељка и то: 1.

Финансирање ефикасног коришћења енергије (ч. 67-70.) и 2. Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности (чл. 71-76.).

У одељку 1. Финансирање, подстицајне и друге мере ефикасног коришћења енергије, уређен је предмет финансирања, средства за финансирање на нивоу државе, као и на нивоу у аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и пореске, царинске и друге олакшице.

У одељку 2. Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности, уређено је оснивање, послови, средства за рад, расподела средстава, коришћење средстава и сарадња са другим домаћим и међународним телима Управе. Чл. 71. и 72. односе се на оснивање и послове Управе. Оснивање Управе представља начин да се пренесе члан 20. Директиве о енергетској ефикасности, као опредељење Републике Србије за примену алтернативних мера у односу на примену шеме обавезе енергетске ефикасности из члана 7а поменуте директиве. Послови Управе су пре свега усмерени на финансирање и спровођење пројеката енергетске ефикасности и на подстицање подизања свести о значају и примени мера енергетске ефикасности. Поред планирања и финансирања мера енергетске ефикасности, Управа прати реализацију мера за које је доделила подстицаје, прати остварене уштеде енергије и смањење емисија о CO₂ из спроведених мера, као и ефекте подстицаја и о томе извештава Владу. Управа спроводи и друге активности које су јој поверене у вези са подстицањем енергетске ефикасности. Члан 73. односи се на изворе средстава за рад Управе, а члан 74. на расподелу, односно доделу средстава корисницима. У члану 74. дефинисани су и корисници који могу добити средства која додељује Управа. Министар ближе прописује услове за расподелу и коришћење средстава Управе. Коришћење средстава мора бити строго наменско, у противном корисник средстава одговоран је за ненаменско коришћење средстава (члан 75.) У члану 76. предвиђена је могућност и начин сарадње Управе са другим домаћим и међународним телима.

Глава XIII. Нацрта закона, под називом: Подстицаји за високоефикасну когенерацију и поједине учеснике на тржишту енергије, обухвата чл. 77-116. који су подељени у циљу имплементације одредаба члана 14. и Прилога 1, 2, 11 и 12 Измењене директиве 2012/27/EУ, овом главом успостављени су нефинансијски подстицаји за високоефикасну когенерацију и нове учеснике на тржишту енергије, како би били препознати од стране оператора енергетских мрежних система и имали повећану сигурност прикључења и приступа одређеним мрежним системима.

Све ове обавезе су условљене стварањем тржишних могућности које треба да буду уређене законом којим се уређује област енергетике. **Чланом 81. Нацрта закона,** прописана је обавеза за оператора дистрибутивног система електричне енергије да приоритетно преузима електричну енергију произведену у високоефикасној когенерацији. Овај оператор система, као и оператор преносног система електричне енергије треба да омогући свим корисницима система, укључујући и пружаоце услуге „одговор потрошње“ и агрегаторе, равноправно учешће на балансном тржишту и у обезбеђивању помоћних услуга на равноправан начин, уважавајући њихове техничке могућности и ограничења. Наведене обавезе су прописане како би се приоритетни приступ систему обезбедио високоефикасној когенерацији и омогућила ефикаснија комбинована производња електричне и топлотне енергије. **Чланом 82. Нацрта закона** је у истом циљу успостављена обавеза оператора преносног, односно транспортног и дистрибутивног система електричне енергије и природног гаса и оператора затвореног дистрибутивног система електричне енергије, да у

својим правилима о раду утврђују посебне техничке услове за прикључење високоефикасне когенерацијске јединице, укључујући и микро когенерацијске јединице, на енергетске системе којима управљају. Дистрибутер топлотне енергије је дужан да у складу са техничким и другим прописима изда услове и у складу са њима дозволи прикључење високоефикасне когенерацијске јединице на дистрибутивни систем топлотне енергије. Као произвођач енергије од посебног значаја због ефикасности, високоефикасна когенерација има право на гаранције порекла. Обавеза и поступак издавања ове гаранције уређени су **чланом 83 Нацрта закона**, уз упућивање на правила из закона којим се уређује област енергетике и утврђивање правног основа да Влада, на предлог Министарства, пропише садржину гаранције порекла за високоефикасну когенерацију, а да Министар ближе пропише опште принципе за прорачун електричне енергије произведене у когенерацији.

Као основ за подстицање високо ефикасне когенерације треба да послужи анализа потенцијала за високоефикасну когенерацију и могућност коришћења ефикасног даљинског грејања/хлађења коју ће израдити Министарство и доставити је и ажурирати у складу са међународно преузетим обавезама, док јединица локалне самоуправе пружа подршку Министарству у изради ове анализе (**члан 116. Нацрта закона**).

Финансијски подстицаји обухватају **чл. 88-115.** кроз подстицаје за произвођачи електричне енергије у микро-когенерацији, малој когенерацији и високоефикасној когенерацији инсталисане снаге 500 kWe и више до 10 MWe. Право на финансијске подстицаје кроз систем фид-ин тарифа, имају произвођачи електричне енергије у микро-когенерацијској јединици и малој когенерацији, а на финансијске подстицаје кроз систем тржишних премија, имају произвођачи електричне енергије у високоефикасној когенерацији инсталисане снаге 500 kWe до 10 MWe. Право на финансијске подстицаје које додељује Управа за енергетску ефикасност имају произвођачи електричне енергије у микро-когенерацијској јединици.

Глава XIV. Нацрта закона, под називом: Административни поступци обухвата члан 117. Нацрта закона, према којем се на поступке прописане овим законом које води Министарство сходно примењују правила административних поступака утврђена законом којим се уређују обновљиви извори енергије.

Глава XV. Нацрта закона, под називом: Надзор, обухвата чл. 118-127 и има два одељка и то: 1. Надзор над спровођењем закона, 2. Инспекцијски надзор, 3. Овлашћења инспектора и 4. Тржишни надзор.

У одељку 1. Надзор над спровођењем закона, налази се члан 118, према којем надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство ако овим законом није другчије прописано.

У одељку 2. Инспекцијски надзор, налазе се чл. 119 – 121. Према члану 119, Министарство је овлашћено да преко електроенергетског инспектора, енергетског инспектора и инспектора опреме под притиском (у даљем тексту: инспектор) врши инспекцијски надзор у оквиру делокруга утврђеног Нацртом закона. Аутономној покрајини је поверено да на својој територији врши инспекцијски надзор. У члану 121. наведено је шта инспектор проверава у вршењу инспекцијског надзора над спровођењем закона.

У одељку 3. Овлашћења инспектора налазе се чл. 122-124 који су усклађени са Законом о инспекцијском надзору.

У одељку 4. Тржишни надзор налазе се чл. 125-127. Према члану 125, тржишни надзор над спровођењем одредаба овог закона које се односе на енергетско означавање и еко-дизајн производа који утичу на потрошњу енергије, врши министарство надлежно за

послове трговине преко тржишних инспектора, односно органи надлежни за надзор над спровођењем прописа који се односе на техничке захтеве за производе, у складу са законом којим се уређује тржишни надзор, овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона. У чл. 126. и 127. описано је поступање тржишног инспектора у вршењу тржишног надзора у случајевима из члана 125. Нацрта закона.

Глава XVI. Нацрта закона, под називом: Казнене одредбе, обухвата чл. 128-145. у којима су предвиђене прекршајне казне за повреду обавеза прописаних Нацртом закона.

Глава XVII. Нацрта закона, под називом: Прелазне и завршне одредбе, садржи чл. 146-158. Нацрта закона.

Чланом 146. Предвиђено је да ће се поступци који су започети до дана ступања на снагу овог закона наставити по прописима по којима су започети. Чл. 147-149. односе се на статус привремено повлашћеног произвођача и повлашћеног произвођача електричне енергије у вези са Доношење подзаконских аката на основу овог закона треба да се заврши у року од 12 месеци од ступања на снагу Нацрта закона (**члан 104. став 2.**), а доношење техничких прописа треба да се заврши у року до 18 месеци од ступања на снагу Нацрта закона (**члан 104. став 5.**), уз напомену да се до ступања на снагу нових подзаконских прописа примењују подзаконски који су донети ради примене Закона о ефикасном коришћењу енергије („Службени гласник РС“ број 25/13), ако нису у супротности са одредбама Нацрта закона (**члан 108.**). Једини подзаконски акт који треба да се донесе у краћем року је пропис који уређује услове за расподелу и коришћење средстава којима ће располагати Управа за енергетску ефикасност, начин расподеле тих средстава, начин праћења наменског коришћења средстава и извршавања уговорених права и обавеза, као и критеријуми под којима корисници средстава могу бити изузети од обавезе вршења енергетског прегледа. Овај пропис треба да донесе Министар у року од осам месеци од дана ступања на снагу одредаба Нацрта закона (**члан 104. став 6.**).

Привредна комора ће електронску платформу за вођење јавне евиденције пружалаца енергетских услуга и акт којима се омогућава реализација функционисања ове јавне евиденције донети у року од 9 месеци од дана ступања на снагу Нацрта закона (**члан 104. став 3. Нацрта закона**). Поред тога, анализа потенцијала за високоефикасну когенерацију и могућност коришћења ефикасног даљинског грејања/хлађења треба да буде израђена од стране Министарства уз подршку јединица локалне самоуправе, најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу Нацрта закона (**члан 104. став 4. Нацрта закона**).

Функционисање Управе за енергетску ефикасност ће бити успостављено у року од дванаест месеци од дана ступања на снагу овог закона (**члан 104. став 7. Нацрта закона**), при чему ће Буџетски фонд за унапређење енергетске ефикасности функционисати две године по ступању на снагу Нацрта закона или до успостављања пуне функционалности Управе.

Члан 104. став 1. и члан 105. Нацрта закона уређан је прелазни период за спровођење обавеза Нацрта закона из области система енергетског менаџмента.

С обзиром на чињеницу да се очекује да у наредном периоду Република Србија постане чланица ЕУ, предвиђено је да да ће се одредбе које садрже појам „тржиште Републике Србије“, након приступања Републике Србије Европској унији, тумачити као „тржиште Европске уније“ (**члан 107. Нацрта закона**).

Нацртом закона је предвиђена и одложна примена до 2025. године одредбе којом се уређује обавеза да технички системи нестамбених зграда, са ефективном номиналном снагом за грејање, односно климатизацију, већом од 290 kW, морају бити опремљени системима за аутоматску регулацију и управљање, на исти начин као што је то регулисано у Европској унији (**члан 106. Нацрта закона**).

Завршном одредбом је утврђено да закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” (**члан 110. Нацрта закона**).

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКТА

У члану 35. Нацрта закона предвиђена је обавеза да зграде у јавној својини са укупном корисном површином већом од 250 m² морају да имају сертификат о енергетским својствима зграде, у складу са прописима којима се уређује изградња објеката и енергетска сертификација зграда. Не располаже се у овом моменту са тачним бројем објеката у јавној својини, тако да није могуће дати прецизнију процену финансијских средстава за спровођење ове одредбе. Процена је да је потребно 60 динара по m² корисне, односно грејане површине за израду енергетског сертификата. Ова одредба има одложено дејство, односно ступиће на снагу 2025. године.

Нацртом закона дигитализација извештавања о спроведеним мерама енергетске ефикасности кроз три базе података – МВП која служи за извештавање у оквиру НЕКП, као и база података СЕМИС и ИСЕМ које служе за извештавање у оквиру система енергетског менаџмента. На годишњем нивоу процена трошкова за ове намене износи 10.640.000 динара. Програм 0501-Планирање и спровођење енергетске политике, функција 430-Гориво и енергија, Програмска активност 0001-Уређење система у области енергетске ефикасности обновљивих извора енергије и заштита животне средине, економска класификација 423-Услуге по уговору, средства у износу од 10.640.000 динара, извор 01-Приходи из буџета, за одржавање софтвера.

У члану 36. Нацрта закона уводи обавезна енергетска санација у зградама централне власти. За ову намену обезбеђен је зајам од Развојне банке Савета Европе кроз пројекат „Енергетска ефикасност у зградама централне власти“ (Програмски зајам за реализацију пројекта „Енергетска ефикасност у зградама централне Власти“ је ратификован од стране Скупштине 26.11.2020. године и објављен у "Службени Гласник РС - Међународни споразуми" 6/2020 од 30. новембра 2020 а ступио је на снагу 8. децембра 2020). Пројекат ће обухватити унапређење енергетске ефикасност до 28 од укупно 56 зграда централне власти. Процена трошкова на годишњем нивоу износи око 100.000.000 динара. Програм 0502-Енергетска ефикасност, функција 430-Гориво и енергија, Пројекат 4009- Енергетска ефикасност у зградама централне власти, економска класификација 462- Текуће дотације међународним организацијама, средства у износу од 30.600.000 динара, извор 06-Донације од међународних организација и економска класификација 621-Набавака домаће финансијске имовине, средства у износу од 100.000.000 динара, извор 11-Примања од иностраних задуживања.

За финансирање подстицања енергетске ефикасности предвиђено је оснивање Управе за финансирање и подстицање енергетске ефикасности (члан 71.) која ће бити основана као правно лице – орган у саставу Министарства рударства и енергетике. За рад

Управе процењује се да је потребно око двадесет запослених, с тим што би у првој години рада минимално било потребно два запослена, а наредних година број запослених би се повећавао у складу са буџетским могућностима. За реализацију активности на подстицању енергетске ефикасности потребно је годишње 500.240.000 динара.

Анализа потенцијала за високоефикасну когенерацију и могућност коришћења ефикасног даљинског грејања/хлађења (члан 116.) очекује се да ће бити финансирана средствима донатора, а уколико не буду обезбеђена, биће планирана у буџету за наредну годину. Процењује се да је потребно 5.000.000 динара за израду анализе.